

Recensenten en redacteurs kiezen hun boeken van het jaar

De Morgen - 15 Dec. 2012
Pagina 58

Wat was voor u het beste fictieboek in 2012? Wat was het bestenon-fictieboek? Welk boek werd ten onrechte over het hoofd gezien? Naar welk boek kijkt u uit in 2013?

Eric Bracke

medewerker M

Gillian Flynn: 'Donker hart'

Een literaire thriller, die naam waardig.

Pascal Verbeken: 'Grand Central Belge. Voetreis door een verdwijnend land'

Een aangename mijmering, verteld op het ritme van een scherp observerende wandelaar.

Maziar Bahar: 'Then They Came for Me'

Een levendig boek dat je een diepe, schrijnende blik gunt in het dagelijkse leven in Iran.

Cormac McCarthy: 'The Passenger'

Zijn eerste boek na The Road uit 2006.

Fred Braeckman

medewerker Boeken

Deon Meyer: '13 uur' Jef Turf: 'Memoires. Van kernfysicus tot Vlaams communist' Jan Willem Stutje: 'Ferdinand Domela Nieuwenhuis. Een romantisch revolutionair' 'A Delicate Truth', de nieuwe roman van John le Carré komt in de lente uit.

Douglas De Coninck

redacteur Binnenland

David Pefko: 'Het voorseizoen' Jan Bleyen: 'Doodgeboren' Frédéric Deborsu: 'Koningskwesaties'

Paul Demets

medewerker Boeken

Jan Lauwereyns: 'De willekeur' Paul Verhaeghe: 'Identiteit' Wouter Godijn: 'Hoe H.H. de wereld redde' (poëzie)

Bekroond met de Jan Campertprijs 2012.

Mark Boog: 'Maar zingend' (poëzie)

Lander Deweer

redacteur M

Bernard Dewulf: 'Si & La'

Vermomd als wekelijkse column in DS Weekblad, maar zo mogelijk even treffend en troostend als Kleine dagen.

Susan Cain: 'Stil'

De subtitel zegt voldoende: 'De kracht van introvert zijn in een wereld die niet ophoudt met kletsen'.

Wouter Deprez: 'Radio Plettenberg'

Wouter Deprez leest aan de luisteraars van Radio 1 voor uit zijn grote Zuid-Afrikaanse avonturenboek.

Jan Flamend

medewerker Boeken

Ian McEwan: 'Suikertand'

Een briljante parabel over literatuur, het schrijven, het lezen en het beoordelen ervan, en dat verpakt in een spannend en aangrijpend spionageverhaal uit de jaren zeventig. Met een verbluffend slot.

Michael Foley: 'Absurde overvloed. Waarom het zo moeilijk is om gelukkig te worden'

Van al die sikkeneurige beschavingskritische essays is dit het meest geestige, meer relevante en meest bruikbare. Heb het aan al mijn vrienden aangeraden en die zijn een stuk gelukkiger nu.

Nico Van Campenhout (red.): 'Een man, zijn vrouw en hun twee zonen'

Een collectieve biografie van de familie Pée, onder redactie van Nico Van Campenhout. Daarin een mooie bijdrage van Philip Vermoortel over Multatuli en Julius Pée. Studaxwerk zoals het niet meer beoefend wordt.

Tijd vinden om 'Anna Karenina' te lezen. Na Keira Knightly gezien te hebben in de formidabele verfilming van Joe Wright moet ik naar de brontekst van die Russische reus Tolstoj. In deel vijf van zijn Verzamelde Werken, in de Russische bibliotheek van Van Oorschot (994 pagina's).

Jos Geysels

vast pannellid Uitgelezen (Vooruit/Gent)

Jeroen Olyslaegers: 'Winst' en Wiesław Myśliwski: 'Steen op steen'

Een schitterende vertelling over de invloed van de moderniteit op het Poolse platteland.

Pierre Rosanvallon: 'La société des égaux'

Interessant pleidooi om het (ondergesneeuwde) principe van de gelijkheid te actualiseren en te herwaarderen.

Hans Adler: 'De kleine stad'

Een meesterwerk uit 1926 dat een ironisch-realistisch beeld schetst van de beklemmende sfeer in een kleine Oostenrijkse stad in de nadagen van de Donaumonarchie.

Naar de (hopelijk blijvende) heruitgaven van (Nederlandstalige) klassieke meesterwerken die anders dreigen vergeten te worden. En naar 'Noora's dwaling' van de soms onderschatte Gie Bogaert, die met Luchtgezichten (2010) een klein juweeltje schreef.

Frank Hellemans

medewerker Boeken

Y.M. Dangre: 'Maartse kamers'

Bewijst met deze soepele, hilarische maar toch ook indringende liefdesroman dat hij met zijn 25 lentes zonder meer het grootste Vlaamse jonge literaire talent is.

Joris Note: 'Wonderlijke wapens. Over literatuur en politiek'

Meest scherpzinnige en toch bevlogen literaire essays van het afgelopen jaar waarin no nonsense de kracht van authentieke literatuur in het zonnetje wordt gezet.

Fik Meijer: 'Paulus. Een leven tussen Jeruzalem en Rome'

Avontuurlijk en historisch zeer informatief relaas over de zeilenmaker-buitenstaander Saulus-Paulus die het christendom creëerde en toch niet zo vrouwonvriendelijk zou zijn geweest als wordt beweerd.

Marja Pruis: 'Als je weg bent. Over Patricia de Martelaere'

De eerste (intellectuele) biografie over deze veel te vroeg gestorven beste Vlaamse essayiste ever (1957-2009).

Dirk Leyman

medewerker Boeken

Emmanuel Carrère: 'Limonov'

De magistrale roman waarin de Franse auteur Emmanuel Carrère het bonte leven van de Russische schrijver Edward Limonov in kaart bracht. Het boek is een kruising van reportage, essay, biografie en historische roman. Carrère beet zich als een terriër vast in de grillige levensloop van deze Russische losbol en levende legende, die zowel een tegendraadse desperado als een politiek windvaantje met charismatische trekjes blijkt te zijn.

Hans Aarsman: 'De fotodetective'

In deze essaybundel schrijft Aarsman meer dan behartenswaardige dingen over hedendaagse fotografie, zonder taboes én met een fijn fileermesje. Hij slaagt er vooral in je blik te doen kantelen. Dankzij Aarsman kijk je naar beelden als een Sherlock Holmes en raak je opgezadeld met een immer spiedend oog.

Otto de Kat: 'Bericht uit Berlijn'

Erg gave, spannende en sfeerrijke roman van Otto de Kat, pseudoniem van ex-uitgever Jan Geurt Gaarlandt. De Kat ontpopt zich er als een plotbouwer van klassieke snit. De planning van de Duitse inval in Rusland - Operatie Barbarossa in 1941 - wordt de alfa en omega van dit rijke verhaal en plaatst een diplomaat voor een gruwelijk dilemma, terwijl over de personages toch een waas van weemoed blijft hangen.

Naar onverwachte én onvoorspelbare boeken. Boeken die misschien zelfs nog geschreven moeten worden. Boeken die in mijn eigen bibliotheek uit het zicht waren verdwenen maar weer zullen opduiken. Of een boek dat ergens in een nog onbetreden boekhandel op mij ligt te wachten, alsof het zo voorbestemd is.

Anna Luyten

vast pannellid Uitgelezen (Vooruit/Gent)

Hilary Mantel: 'Het boek Henry'

Niemand kan zo het vileine en de kracht van onderkruiperij beschrijven als Mantel. Over zestiende-eeuwse machtsspelletjes aan het hof van Hendrik VIII, de figuur Thomas Cromwell en de ondergang van Anne Boleyn.

Katherine Boo: 'Een beter bestaan'

Een verslag over de spanningen en de corruptie in een sloppenwijk van Mumbai, geschreven met oog voor detail en menselijk inzicht.

Ben Lerner: 'Vertrek van station Atocha'

Dichter Lerner schreef een prachtig debuut over besluiteloosheid en bestaan in wachtstand. Door recensenten bejubeld, maar omdat debuten te snel uit de aandacht verdwijnen, hierbij nog eens: 'Lezen die Lerner!'

De nieuwe roman van Donna Tartt. Aangekondigd voor 2012 en weer uitgesteld. Hopen dat hij dit jaar verschijnt.

Hans Muys

medewerker Boeken

Hilary Mantel: 'Bring Up the Bodies' Abhijit Vinayak Banerjee en Esther

Duflou: 'Arm en kansrijk' Gillian Flynn: 'Gone Girl' Ian Rankin: 'Standing in Another Man's Grave'

De comeback van John Rebus (is zopas als hardback op de markt maar verschijnt pas begin volgend jaar als paperback, dus ik denk dat het nog als 'uitkijkboek' kan gelden).

Cathérine Ongenae

redacteur DMuze

Maandelijkse fictiepodcast van The New Yorker, waar auteurs voorlezen uit het werk van andere auteurs.

Paul Verhaeghe:'Identiteit'Jules Evans:'Filosofie voor het leven en andere gevaarlijke situaties'Het cajun-kookboek van de HBO-serie Treme

Frank Schlömer

medewerker Boeken en buitenland

Jiri Weil:'Mendelssohn op het dak'

SS-baas Reinhard Heydrich ontdekt dat op het dak van het concertgebouw in het bezette Praag ook een standbeeld van componist Felix Mendelssohn Bartholdy staat. De Jood Mendelssohn moet onmiddellijk van het dak verdwijnen. Maar de Tsjechische arbeiders die de klus klaren, kennen Mendelssohn niet en halen per vergissing (?) het beeld van nazi-lieveling Richard Wagner weg.

Andrea Hanna Hünninger: 'Het Paradijs. Opgroeien na de val van de Muur'

De geschiedenis van een jeugd in de jaren 1990 in oostelijk Duitsland na de val van de Berlijnse Muur. Het portret van een generatie die de DDR enkel uit verhalen van haar ouders kent en die de Duitse eenheid als een kolonisatie ervaart.

Johan Op de Beeck:'Napoleons nachtmerrie'

In 1812 gingen de Franse keizer en zijn Grande Armée ten onder in Rusland. De Vlaamse loteling Joseph Abbeel overleefde niet alleen de hel, maar hield ook een soort dagboek bij, dat de auteur in zijn indrukwekkende boek verwerkte.

Sami Zemni: 'De Arabische Lente'

Fleur Speet

medewerker Boeken

Zeruya Shalev:'Het hart van de familie'

Omdat het regelrecht het hart van ieder mens raakt.

Henk van der Waal: 'Denken op de plaats rust'

Omdat het je op een andere manier doet denken.

Renate Dorrestein:'Stiefmoeder'

Omdat het een icoon, een sprookjesthema geestig en warmbloedig ontkracht.

Juli Zeh: 'Nultijd'Omdat zij zo verrassend eigenzinnig is (maart 2013).

Jan Stevens

medewerker Boeken

Madeleine Thien: 'Laat de honden waken'David Graeber:'Schuld. De eerste 5000 jaar'Charles Lewinsky: 'Terugkeer ongewenst'

Jozefien Van Beek medewerker Boeken en M

Chad Harbach: 'The Art of Fielding'Jane Maas:'Mad Women: The Other Side of Life on Madison Avenue in the 60s and Beyond'Jürgen Müller:

'Favourite Movie of the 90s'Marisha Pessl:'Night Film'

Peter Van den Eede

coördinator Uitgelezen (Vooruit/Gent)

Nir Baram: 'Goede mensen'

Aangezien Julien Barnes' meesterlijke Alsof het voorbij is wel ergens in andermans lijstje zal prijken, gun ik aanstormend talent de eerste plek. Nir Baram schreef een boek waarin hij zich in de standpunten graaft van twee collaborateurs (een Duitser en een Rus) ten tijde van WO II. Geëngageerde kerel ook die zich uitsprak tegen Israël's aanvallen op Gaza.

Pascal Verbeken: 'Grand Central Belge'

Aangezien we tot nader order nog in België leven, lijkt enige kennis van onze Waalse medeburgers en hun regio meer dan op zijn plaats (er is nu zelfs een cultureel akkoord tussen Vlaanderen en Wallonië trouwens!). Na het al even ogenopenende Arm Wallonië gunt Pascal Verbeken ons met Grand Central Belge alweer een levendige blik in de ziel van onze zuiderburen.

Alle klassiekers die - gelukkig maar! - nog altijd worden (her)uitgegeven maar soms onder de radar van de media-aandacht verdwijnen. Met dank aan die durvende uitgeverijen.

De nieuwe graphic novel van 's lands bijzonderste (teken)talent, Brecht Evens.

Tim F. Van der Mensbrugghe

redacteur binnenland

Alastair Reynolds: 'Blue Remembered Earth' Dirk Draulans: 'Samen voor ons eigen' Zowat élk sciencefictionboek.

Bart Van der Straeten

medewerker Boeken

Jan Lauwereyns: 'De willekeur'

Een dichtbundel, of wat had u gedacht? Een vitale, nieuwsgierige, experimentele en meeslepende bundel over leven en dood van een van de meest eigenzinnige Vlaamse poëziestemmen. Een onmiskenbaar hoogtepunt in Lauwereyns' meanderende oeuvre.

Paul Verhaeghe: 'De neoliberale waanzin. Flexibel, efficiënt en gestoord'

De Verhaeghe-hype is overtrokken, maar toont aan dat deze populaire psychoanalyticus de vinger op een open wonde legt. Oplossingen draagt hij niet echt aan, en hij ziet 'het neoliberalisme' wel heel makkelijk als de grote boeman, maar zijn diagnose toont ons wat wij al lang voelen: dat onze samenleving ernstig ziek is. En dat het zo niet verder kan.

Comme toujours, de poëzie, meneer, de poëzie in haar geheel. En als u echt een titel wilt: 'Alsof ik er haast ben', het voorlopige verzamelde werk van de hertogelijke grootmeester Charles Ducal. Een van die vele bundelingen die ook ver buiten de poëziewereld zijn weg zou moeten vinden.

Hetzelfde boek waar ik in 2012 al naar uitkeek, en in 2011 en in 2010 en lang daarvoor: mijn jaarlijkse herlezing van 'Four Quartets' van T.S. Eliot. Poëzie waar je een leven op kunt bouwen.

Annick Vandorpe

medewerker Boeken

Alejandro Zambra: 'Manieren om naar huis terug te keren'

Een man herinnert zich zijn jeugd tijdens de dictatuur van Pinochet en gaat vanuit dat verleden op zoek naar zijn identiteit: een ogenschijnlijk eenvoudige plot, maar het buitengewone ligt in Zambra's aanpak. Hij laat een schrijver reflecteren over het personage en over zijn eigen verleden. Naargelang de roman vordert vergroeiende werkelijkheid en fictie, tot de lezer net als de personages niet meer weet wat echt is en wat is ingebeeld.

Valeria Luiselli: 'Valse papieren'

Een betoverend debuut van tien stukken die het midden houden tussen essayistiek en fictie, waarin de jonge Mexicaanse schrijfster mijmert over architectuur, de grootstad, taal en literatuur. Kenmerkend voor Luiselli is haar onbevangenheid, die tot vreemde en vaak komische situaties leidt. De kracht van dit boek openbaart zich pas bij een tweede lezing, als de samenhang tussen de stukken

duidelijk wordt. Tegen dan heeft de lezer zich het personage toegeëigend dat uit de stem van de verteller oprijst en terugkeert in Luiselli's fictiedebuut, dat in de herfst van 2013 verschijnt.

Vera Marynissen: 'Vroeger was er later'

Het werk van Vera Marynissen verdient aandacht. Dit jaar verscheen haar tweede roman, over een man die in een bejaardentehuis woont en de routine probeert te bestrijden. Het enige wat van hem wordt getolereerd is dat hij in de pas loopt, dat hij elke dag de juiste sokken aantrekt, dat hij die wegwerpluiers nu maar gebruikt, kortom, dat hij zijn eigenwaarde vergeet en aanvaardt dat het leven vanaf nu een wachten is op de dood. Vroeger was er later is een prachtig, noodzakelijk boek over het langzame afglijden van de mens naar de periferie van de maatschappij.

Valeria Luiselli: 'De gewichtlozen'

Patrick Van Gompel

medewerker Boeken

Deon Meyer: '13 uur'

Barbara Stok: 'Vincent van Gogh' (strip)

Michael Palin: 'De waarheid' (roman) Deon Meyer: '7 dagen' (thriller)

Bob van Laerhoven

medewerker Boeken

Koen Peeters: 'Duizend heuvels'

Michael Parenti: 'Hoe de rijken de wereld regeren'

Johan de Boose: 'Bloedgetuigen'

Werd in de kritiek niet echt onderschat, maar ik begrijp volstrekt niet dat het boek geen Gouden Boekenuil of AKO 2012 heeft gewonnen en zelfs niet in de shortlist stond.

Anne Applebaum: 'IJzeren Gordijn. De inlijving van Oost-Europa (1944-1956)'

Rik Van Puymbroeck

redacteur binnenland

David Grossman: 'Uit de tijd vallen'

Is weliswaar een reflectie op de dood van zijn eigen zoon, maar toch als fictie geschreven.

Philippe Claudel: 'Geuren' Rémi Ochlik: 'Révolutions' (fotoboek)

Ik kijk in 2013 uit naar het boek waarin Lance Armstrong eindelijk de waarheid vertelt (puur fictief, want dat boek zal er allicht niet komen).

Christophe Verbiest

medewerker film M

Magnus Mills: 'A Cruel Bird Came to the Nest and Looked in'

Een van de allerbeste boeken van de Britse meester van het milde absurdisme.

En 'De man zonder ziekte', de dunste Grunberg in jaren is ook zijn beste in evenveel jaren. Er is een causaal verband.

David Bordwell: 'Pandora's Digital Box. Films, Files, and the Future of Movies'

In een voor niet-ingewijden bevattelijke taal vertelt Bordwell hoe de recente overgang naar digitale projectie de belangrijkste technologische verandering in de bioscoopwereld is sinds de invoering van het synchrone geluid in de jaren twintig.

Geen boek, maar het overlijden van William Gay.

Het verscheiden van deze literaire erfgenaam van William Faulkner en Cormac McCarthy was in België amper nieuws. Zijn gitzwart, van hoop verstoken universum biedt een onthutsende kijk op de condition humaine.

Dan Rhodes: 'Marry Me'

Met elk boek wordt Rhodes' humor donkerder, zijn wereldbeeld beklemmender en zijn schrijfstijl preciezer. Als hij die lijn kan doortrekken wordt Marry Me hét boek van 2013.

Dirk Verhofstadt

medewerker Boeken

Ann De Craemer: 'De seingever' Tinneke Beeckman: 'Door Spinoza's lens' Guus Kuijer: 'De Bijbel voor ongelovigen'

Olaf Tempelman: 'Zomerreis langs de Zwarte Zee'

Marnix Verplancke

medewerker Boeken

Edward St. Aubyn: 'Eindelijk'

Wat betekent het om geboren te worden in een oud adellijk geslacht, als kind door je vader misbruikt te worden en nadien onder te gaan in een cocktail van drank en drugs? St. Aubyn krijgt er niet genoeg van zijn verleden te exploreren in zijn snedige, soms cynische, maar steeds naar de keel grijpende romans.

Ivan Schwab: 'Evolution's Witness'

Zo'n 500 miljoen jaar geleden ontstonden de eerste lichtgevoelige wezens. Zij lagen aan de basis van wat later zou evolueren tot het oog. Schwab toont in dit rijkelijk geïllustreerde boek niet alleen welk voordeel ogen hebben voor hun gastheer, maar ook hoe divers de evolutie van het oog wel verlopen is.

Rachel Carson: 'Silent Spring'

Beweren dat dit boek over het hoofd werd gezien, zou wel heel dom zijn. Alleen was het dit jaar precies een halve eeuw geleden dat Carsons bekendste werk verscheen, en die verjaardag had wel wat meer aandacht verdiend. Het boek wees immers niet alleen op het gevaar van het gebruik van pesticiden, het lag ook ten grondslag aan ons wereldwijde milieubewustzijn.

David Quammen: 'Van dier naar mens'

Quammen is wellicht de enige bioloog die je het gevoel kan geven een spannende roman te lezen in plaats van een wetenschappelijk werk over soortoverschrijdende overdracht. Want dat is waar dit boek over gaat: de makkelijke wijze waarop vandaag ziekten van dieren op mensen overspringen.

KARL VAN DEN BROECK

Copyright © 2016 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden